

מטעם 107 לפרשת חיי שרה
רמזים בטעמי המקרא בפרשה

בס"ד

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וַיִּקְרָא אַבְרָהָם (דרגא תביר) וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲמֹק הָאָרֶץ לְבְנֵי חֵת (בראשית כג, ז)

רבי חיים אלטר פאנעט מבאר¹ שטעם **דרגא תביר** רומז שאברהם אבינו עליו השלום היה **משפיל** עצמו במידת ענווה ואפילו לפני הפחותים שבהם שנאמר וישתחו אברהם לפני עם הארץ. וזה דרגא תביר כמו **נחות דרגא**².

וַיִּקְרָא אַבְרָהָם (דרגא תביר) וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲמֹק הָאָרֶץ לְבְנֵי חֵת (בראשית כג, ז) (ח) וַיִּדְבֵּר אִתָּם **לְאֵמֹר** (אתנחתא) אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם

במדרש רבה (בראשית פרשה מב פסקה ה) מובא: "עמק שוה (בראשית יד, ז) רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל בר נחמן ששם השוו כל עובדי כוכבים וקיצצו ארזים ועשו לו בימה גדולה והושיבו אותו למעלה ממנה והיו מקלסין לפניו ואומרים שמענו אדוני³ **נשיא אלקים אתה בתוכנו, אמרו לו מלך את עלינו נשיא את עלינו אלוה את עלינו** אמר להם אל יחסר העולם מלכו ואל יחסר העולם אלוהו".

רבי יצחק פראנסיס, מסביר⁴ שבטעמים רמוזה תשובתו של אברהם לבני חת.

הם אמרו לו "נשיא אלקים אתה", ועל כך כך ענה "וַיִּדְבֵּר אִתָּם **לְאֵמֹר**", באתנחתא, כאילו שם הוא סוף פסוק, לרמז שעל מה שאמרו לו "נשיא אלקים אתה" הוא השיב שלאמר זה הוא על הקב"ה, וזהו "לאמר", לאחרים, שהוא להקב"ה כי לו הממלכה, ואח"כ התחיל לומר "אִם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם וכו'". ומה שאמר אברהם "אל יחסר העולם מלכו" אפשר שרמוז ב**וַיִּקְרָא אַבְרָהָם**, בדרגא תביר, לרמז שגם אם תהיה לאדם גדולה, אינה חשובה, כי המות כרוך אחריו, וזהו **דרגא תביר**, ומהרה חיש יפסק מגדולתו, אבל הקב"ה אל יחסר מלכותו, שהוא חי וקיים.

וַיִּדְבֵּר אִתָּם **לְאֵמֹר אִם-יֵשׁ אֶת-נַפְשְׁכֶם** (מנח רביע) (בראשית כג, ח)

רש"י מבאר: "נפשכם – רצונכם".

אפשר לרמז בפסוק על המאבק בין הנשמה והגוף⁵.

¹ **תפוחי חיים** על טעמי המקרא, רבי חיים אלטר פאנעט מקרלסבורג ואב"ד רמת אביב, ירושלים תשנט.

² **יבמות** סג עא: נחית דרגא נסיב איתתא (תרגום: ירד במעמד ושא אשה).

³ לעיל פסוק ו': שָׁמַעְנוּ אֲדֹנָי נְשִׂיא אֱלֹקִים אֶתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קְבָרֵינוּ קָבַר אֶת מֵתְךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת קְבָרוֹ לֹא יְכַלָּה מִמֶּךָ מִקְבַּר מֵתְךָ.

⁴ **פני יצחק**, רבי יצחק פראנסיס, שאלוניקי תקג, חיי שרה דרוש שני דף כז עב.

⁵ ראה **מגן אברהם** (טריסק), רבי אברהם טברסקי, פרשת חיי שרה: "ויבא אברהם דא נשמתא (זוה"ק ח"א רכב ע"ב), לספוד לשרה מה שגרם גשמיות הגוף שנסתלק ממנו חיות הקדושה, 'ולבכותה' כתיב כ' זעירא כ' נוט' כ'תר, כי מי שמגביר כחות הגוף ומסלק ממנו השראת אורו יתברך בזהו גורם שגם בחינת כתר מלכות שמים יהיה בבחינת זעירא וקטנות ח"ו, ויקם אברהם וגו' גר ותושב וגו' תנו לי אחזת קבר וגו' (כג, ג-ד), דאיתא בספר תולדות יעקב יוסף (פ' וישלח אות י') שצריך האדם לגנוב דעת היצר הרע בבחינת הכתוב (תהלים קיט, נט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתיך, היינו שיחשוב מתחילה לילך בדרכיו בעיני הגוף, ולבסוף ואשיבה רגלי שישב הרגילות שלו לדרכי עבודת השי"ת, וזה שאומרת הנשמה גר ותושב אנכי עמכם שאנכי עם הגוף גר ותושב בעולם הזה לעסוק בעיני גופניות, ועם כל זה תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי שאוכל לבטל בחינת הנפילה שלי ולהשיב עצמי להשי"ת, ופגעו לי בעפרון בן צחר ר"ת

מטעם 107 לפרשת חיי שרה
רמזים בטעמי המקרא בפרשה

בס"ד

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

בזוהר מבואר⁶ שיש ארבעה חלקים – שלבים, להגיע להשראת השכינה: מחשבה, רצון, קול ודבור.

מי שעושה רצונו של הקב"ה כרצונו, זוכה להיות עבד נאמן שהקב"ה עושה את רצונו⁷.

ארבעה דברים דרושים לכך, וכולם נובעים מרצון האדם, כמבואר בפרקי אבות (ה,כ): "יהודה בן תימא אומר, הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורץ כצבי, וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים"⁸. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **אָם-יֵשׁ-אֶת-נַפְשְׁכֶם** (מנח רביע). **השכינה** רמוזה בטעם רביעי⁹. נרמז שאם אדם רוצה להגיע שתשרה השכינה עליו ובמעשה ידיו, עליו לעשות את **ארבעת** הדברים עבור רצון ה'.

שלום המאירי

שְׁמַעוֹנִי (זקף גדול) ופגעו לי בפְּרוֹן כֵּן צָחַר (בראשית כג, ח)

רבי משה בן נחמן, רמב"ן, מבאר: "וטעם ופגעו לי - כי היה עפרון עשיר ונכבד, כאשר אמר ביני וביניך מה היא, ולא יהיה לו לכבוד למכור נחלת אבותיו, כענין נבות היזרעאלי (עיין מלכים א כא), על כן לא הלך אברהם אליו להרבות לו מחיר השדה, ובקש מאנשי העיר שיפגעו בעבורו דרך כבוד".

כך גם מבאר **חזקוני**: "ופגעו לי בעפרון – ואם תאמר הרי אמרו לעיל במבחר קברנו קבור את מתך, אלא עפרון לא היה חתי בא ונתיישב בתוכם ונעשה נשיא ואמר להם אברהם שיבקשו מעפרון שיסכים בדבר". ע"כ.

ונרמז בטעמים: **שְׁמַעוֹנִי** (זקף גדול), רמז לחשיבות של אברהם ושל עפרון.

שלום המאירי

מן ע'פרון ב'ן צ'חר אותיות עצ"ב, והעצבות ועצלות בא להאדם מצד יסוד העפר שבגוף האדם שמרומז בעפרון בחינת עפר, וזה ופגעו לי בעפרון, שתפגעו לי ביסוד העפר להסיר ממני העצבות והתרשלות מעבודת השי"ת, ושאוכל לזרז עצמי בבחינת אברהם דכתיב ביה (בראשית כב, ג) וישכם אברהם בבוקר ולהגביר כחות הנשמה, ויתן לי את מערת המכפלה, שהיא על שם ארבעה זוגות שהם בסוד ד' אותיות הוי"ה ב"ה היינו שיבוא שוב לדביקות בשמו יתברך".
⁶ **זָהַר** חלק ב דף רסב עב: "רזא לחברייא דיהכון בארח מישר, מחשבה. ורעותא. וקלא. ומלה. אלין ארבע מקשרין קשרין. לבתר קשירו קשרין כלהו כחדא, אתעבידו כלהו רתיכא חדא, לאשראה עלייהו שכינתא, ואתעבידו כלהו לבתר ארבעה סמכין לאתעטרא בהו, ושכינתא אסתמיך עלייהו, בכל אינון קשרין עלאין". [הסוד לחברים שילכו בדרך ישרה - מחשבה ורצון וקול ודבור. אלו הארבעה קושרים קשרים. אחר קשר הקשרים של כלם כאחד, נעשו כלם מרכבה אחת להשרות עליהם שכינה, ונעשו כלם לאחר ארבעה תומכים להתעטר בהם, והשכינה נסמכת עליהם בכל אותם הקשרים העליונים.]

⁷ **אבות ב**, ד: "הוא [=רבן גמליאל] היה אומר, עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך".

⁸ פרוש **רבי מנחם המאירי**: "יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר כו' כלומר שתשתדל בכל כחך ובכל הכנותך לעבוד את בוראך וייחס לו שכמו שיצטרך לו לעבודתו כח העמל יהא עז כנמר ובדבר שיצטרך זריזות יהיה קל כנשר ומה שיצטרך בו לגבורת הלב ואבירות יהיה גבור כארי ורץ כצבי לעשות רצון אביך שבשמים ומה שהזכיר קל כנשר ורץ כצבי הוא שכפל הענין במילות שונות או אפשר לומר שהזכיר קל כנשר לענין למודו והשגתו ורץ כצבי לענין צורכי גופו ההכרחי לנפש שאף הם בכלל עבודתו יתברך אחר שמעשיו פונים אל התכלית כמו שביארנו".

⁹ רביע- רמז לשכינה כנזכר בזוה"ק (פר' מקץ, דף רג עא): "ושכינתא שריא בבי מקדשא עלייהו, כאמא **דרביעא** על בנייא".